

Başvuru Numarası : 2017/2939
Toplantı Tarihi / Sayısı : 27.06.2018 / 51
Karar Numarası : 2018 / 69
Başvuran : Başvuran
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi ve : Muhatap 1
Adres : Muhatap 2
Muhatap 3
Muhatap 4
Konu : Medeni hale dayalı ayrımcılık iddiası

İ. BAŞVURUNUN KONUSU VE ÖZETİ

1. Başvuran, Başbakanlık İletişim Merkezine (BİMER) yaptığı başvuruda özetle Eskişehir’de ev kiralamaya çalıştığı dönemde medeni hali nedeniyle kendisine ayrımcılık yapıldığını iddia etmektedir. BİMER tarafından söz konusu başvuru Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığına iletilmiştir. Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığı ise 5236 sayılı Kabahatler Kanununun 23. maddesinin 2.fıkrası ve Ceza Muhakemeleri Kanununun 3-7 maddeleri uyarınca 19/12/2017 tarihli görevsizlik kararı ile 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında kaldığını değerlendirdiği dosyayı Kurumumuza havale etmiştir. 25/12/2018 tarih ve 2939 sayı ile kayda alınan dosya, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 2018/10 sayılı kararı üzerine bireysel başvuru kapsamında esastan incelemeye alınmıştır.

Araştırma Süreci

2. Başvuru üzerine muhataplara yazı yazılarak, 6701 sayılı Kanunun 18. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, başvuranın iddiaları ile ilgili olarak yazılı görüşlerinin sunulması istenmiştir. ... Emlak işletmecisi Muhatap 1, 4/4/2018 tarihli ve 1036 sayılı; Muhatap 2 6/4/2018 tarih ve 1112 sayılı; Muhatap 3 ise 18/4/2018 tarih ve 1297 sayılı yazılar ile Kurumumuza cevap verilmiştir.

3. ... Emlak işletmecisi Muhatap 1 yazılı görüşünde özetle; ev sahiplerinin bekâr kişilere evlerinin verilmesini istemediğini, başvuranın iddiasına konu olan ev için de ev sahibinin talimatını başvurana ilettiği; mal sahibi olmadığı için tasarruf sahibi de olamayacağını belirtilerek iddiaları reddetmiş ve hiç kimseye ayrımcılık yapılmadığını beyan etmiştir.

4. Ev sahibi Muhatap 2 yazılı görüşünde iddiaları reddetmiş; evinin kiralık olduğu dönemde birçok kişinin kendisini aradığını; eve daha önce talip olan kişilere öncelik tanıdığını; herhangi bir ayrımcı uygulamada bulunmadığını ifade etmiştir.

5. Muhatap 3 ev sahibi yazılı görüşünde başvuranın iddialarını reddederek evini başvurana kiralamamasının ev kirası konusunda anlaşamamalarından kaynaklandığını ileri sürmüş; 850 TL olarak belirlediği kira ücretinin başvuran tarafından 550 TL’ye indirilmek

istendiğini, kira konusunda anlayamadıkları için evini başvurana kiralamadığını belirtmiştir.

6. Muhataplardan alınan yazılı görüşler üzerine 6701 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca başvurandan yazılı görüş talep edilmiştir. Yazılı görüşünde başvuran iddialarını yinelemekle birlikte ek olarak Muhatap 3'ün kira konusunda anlayamadıkları yönündeki iddiasını reddetmiştir.

7. Yazılı görüşler tamamlandıktan sonra başvuru ile ilgili tarafların dinlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmiş ve Kurum Başkanının 31/05/2018 tarih ve 16949670-560-689 sayılı Oluru üzerine taraflar belirtilen tarihte Eskişehir Valiliğinde dinlenmiş ve ifadeleri tutanakla kayıt altına alınmıştır.

8. Yapılan görüşmelerde taraflar genel olarak iddialarını yinelemişlerdir. Başvuran, Muhatap 3'ün evinin kız kardeşi ve annesi tarafından kendisine gösterildiğini, ikinci kez görüştüklerinde evi aileye vereceklerini ifade ettiklerini; Muhatap 2'nin telefonda kendisine evini bekâr olan birine vermek istemediklerini, daha önce bu konuda sorun yaşadıklarını ifade ettiğini; Muhatap 1'in ise mal sahibinin bekar birine ev verilmemesi yönündeki talimatını kendisine iletmiş olduğunu belirtmiştir.

9. Muhatap 2, başvurana telefon aracılığıyla görüştüklerini, o sırada evi kiralamak isteyen birçok insanın kendisini aradığını; ancak başvurana evi daha önce görmek isteyenlerin olduğunu ifade ettiğini belirtmiştir. Eğer başvuran daha sonra evi görüp kiralamak isteseydi başvurana evini kiralamaktan imtina etmeyeceğini söylemiştir.

10. Muhatap 3, evini göstermek üzere başvurana yalnızca bir kez yüz yüze görüştüklerini, kira konusunda anlayamadıkları için evini başvurana kiralamak istemediğini belirtmiş ve bekâr yaşayan bir insan olarak benzer sorunlarla daha önce kendisi de karşılaştığı için herhangi birine medeni hali nedeniyle ayrımcılık yapmayacağını eklemiştir.

11. Muhatap 1, başvuranın telefonla araması üzerine kendisine evi gösterdiğini, iddiaya konu olan evin bulunduğu apartmanda söz konusu dairenin sahibi olan Muhatap 4'ün altı-yedi dairesinin bulunduğunu; 2015 yılından beri Fransa'da yaşayan bu şahsa ev kiralama konusunda vekâlet ettiğini ve şahsın bekârlara evlerinin kiralanmaması konusunda kesin talimatının bulunduğunu; kendisinin de bu talimatı uyguladığını ifade etmiştir.

12. Muhatap 4'ün konuyla ilgili talimatı Muhatap 1 ile 7 Haziran 2018 tarihinde yapılan görüşmede öğrenilmiş, Fransa'da yaşayan şahsın iletişim bilgileri Muhatap 1'den istenmiştir. Muhatap 4'e 7 Haziran 2018 ve 13 Haziran 2018 tarihlerinde Kurumsal mail adresi vasıtasıyla göndermiş olduğumuz maillere 20 Haziran 2018 tarihinde cevap alınmıştır. Fransa'da yaşayan şahsın Türkiye'deki ikamet adresi 20 Haziran 2018 tarihinde öğrenilmiş ve söz konusu mailin içeriği kendisine resmi yazı ile aynı tarihte gönderilmiştir. Muhatap 4, 20 Haziran 2018 tarihli mailinde özetle dairelerinin kiralanması ile ilgili Muhatap 1'i yetkilendirdiğini, aynı apartmanda yedi dairesinin bulunduğunu, apartmandaki aile ortamına zarar vermemek adına Muhatap 1'e evinin bekâr birine verilmemesi hususunda talimatta bulunduğunu ifade etmiştir.

İİ. İLGİLİ MEVZUAT

13. Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" kenar başlıklı 10' uncu maddesi şöyledir:

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

(...)

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/1 md.) Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

14. Anayasa'nın "Milletlerarası Andlaşmaları Uygun Bulma" başlıklı 90 ıncı maddesine göre;

"Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir.

(...)

Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınır."

15. 20/4/2016 tarih ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" kenar başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür."

16. Kanunun "ayrımcılık yasağının kapsamı" kenar başlıklı 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasında: "Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi

aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.” hükmü yer almaktadır.

17. Kanunun “ayrımcılık türleri” kenar başlıklı 4. maddesinin 1’inci fıkrasında, ayrımcılık türleri “a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık.” olarak sıralanmıştır.

18. Kanunun 9’ uncu maddesinin 1 inci fıkrasının (g) bendinde, Kurumun, “*ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*” le görevli olduğu düzenlenmiştir.

19. 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun “Mülkiyet Hakkının İçeriği” başlıklı” 683 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında:

“Bir şeye malik olan kimse, hukuk düzeninin sınırları içinde, o şey üzerinde dilediği gibi kullanma, yararlanma ve tasarrufta bulunma yetkisine sahiptir.” Hükmü yer almaktadır.

20. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun “Simsarlık Sözleşmesi” başlıklı 3 üncü bölümünün 520 inci maddesinde:

“Simsarlık sözleşmesi, simsarın taraflar arasında bir sözleşme kurulması imkânının hazırlanmasını veya kurulmasına aracılık etmeyi üstlendiği ve bu sözleşmenin kurulması hâlinde ücrete hak kazandığı sözleşmedir. hükmü ile

21. 521 inci maddesinde:

“Simsar, ancak yaptığı faaliyet sonucunda sözleşme kurulursa ücrete hak kazanır.” hükmü bulunmaktadır.

22. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun “İştirak” başlıklı 13 üncü maddesinin 1 inci ve 3 üncü fıkraları:

“Kabahatin işlenişine birden fazla kişinin iştirak etmesi halinde bu kişilerin her biri hakkında, fail olarak idarî para cezası verilir.”

“Kabahate iştirak için kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığı yeterlidir. Kabahatin işlenişine iştirak eden kişi hakkında, diğerlerinin sorumlu olup olmadığı göz önünde bulundurulmaksızın idarî para cezası verilir.”

23. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun “İdarî yaptırım kararı verme yetkisi” başlıklı 22 inci maddesinin 1 inci fıkrası:

“Kabahat dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye ilgili kanunda açıkça gösterilen idarî kurul, makam veya kamu görevlileri yetkilidir.”

İİİ. DEĞERLENDİRME

24. Ayrımcılık yasağı, uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde özel olarak düzenlenmektedir. AİHS'nin 14. Maddesi'ne göre; "Bu Sözleşme 'de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır." AİHM kararlarında; ayrımcılık, objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak olarak tanımlanmıştır (Willis, para. 48, Okpisz, para. 33). Farklı muamelenin objektif ve makul bir nedene dayanması hususu ise AİHM tarafından belirli kriterler çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu durumda, söz konusu meşruluğun varlığı ilk olarak, demokratik bir toplumda geçerli olan ilkeler göz önünde bulundurularak söz konusu tedbirin amacı ile etkileri arasındaki ilişki bağlamında değerlendirilmelidir. Sözleşme'de belirtilen bir hakkın kullanılmasının ardındaki muamele farklılığının sadece meşru bir amaca yönelik olması tek başına yeterli değildir. 14. Madde gerçekleştirilmek istenen amaç ile kullanılan araçlar arasında makul bir ölçülülük ilişkisi bulunmadığı takdirde de aynı şekilde ihlal edilmektedir. (Belçika'da Eğitim Dili Davası, para. 10)

25. Anayasa Mahkemesine göre, ayrımcılık yasağı ilkesi, din, siyasi görüş, cinsel ve cinsiyet kimliği gibi bir bireyin kişiliğinin unsurları olan ve kişisel tercihler temeline dayanarak veya cinsiyet, ırk, engellilik ve yaş gibi hiçbir şekilde tercih yapılamayacak kişisel özellikler temeline dayanarak fırsatlar sunulmasını ya da fırsatlardan mahrumiyetin reddini içerir. (Tuğba Arslan, para. 114.)

26. AİHM'e göre "benzer durumlardaki kişilerin gördükleri muamelede, belirlenebilir bir özelliğe dayalı bir farklılık varsa doğrudan ayrımcılıktan söz edilebilir.(Carson ve diğerleri, para. 61). Bir bireyin farklı muameleye tabi olması odağında gelişen doğrudan ayrımcılığın temelinde istenmeyen bir muamele vardır.

27. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununda yer alan doğrudan ayrımcılık, "bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi" ifade etmektedir.

28. 6701 sayılı Kanunun "ayrımcılık yasağının kapsamı" başlıklı 5 inci maddesinin 1 inci fıkrasında ise bu farklı muamelelerle hangi alanlarda karşılaşılabileceği düzenlenmektedir. Söz konusu fıkra "Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar" hükmü yer almaktadır.

29. Somut olayda eşinden ayrılmış ve çocuğuyla birlikte yaşayan başvuran, ev kiralama konusunda medeni hali nedeniyle ayrımcılığa maruz kaldığını iddia etmektedir. Ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediği değerlendirilirken muhataplar açısından yapılacak değerlendirmeler olayların özelliklerine göre farklılaşmaktadır.

30. Ev kiralama konusunda hizmet sunan gerçek kişiler olan Muhatap 2 ve Muhatap 3 başvurana medeni hali nedeniyle ayrımcılık yaptıklarını reddetmişlerdir. Ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinin kanıtlanması ayrımcılık kendini açık ve kolayca tespit edilebilen bir şekilde göstermediğinden oldukça güçtür. Bu nedenle ayrımcılık yasağı söz konusu olduğunda ilke olarak ispat yükünün yer değiştirdiği kabul edilir. AİHM bu açıdan “makul şüphe bırakmayacak” bir kanıt standardı kabul etmiştir. Mahkemeye göre kanıtlama yeterince güçlü, açık ve birbiriyle uyumlu çıkarsamalardan ya da yeterince çürütülememiş maddi olgulardan oluşabilecektir. (Nachova ve Diğerleri, para. 147.) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvuruların muhatabının Taraf Devletler olması ispat yükünün yer değiştirmesi ilkesini çoğu durumda gerekli kılmaktadır. Zira bazı durumlarda olayların tamamı ya da bir kısmı yalnızca yetkili makamlar tarafından bilinmektedir. Bu durumda dahi Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, bir başvuranın farklı bir muameleye maruz kaldığını en azından “kanıt başlangıcı” olarak adlandırılabilir bazı kanıtlarla ortaya koyduğu durumda bu farklı muamelenin yapılıp yapılmadığının ya da haklı olup olmadığının ispatlanmasının karşı tarafa ait olacağını belirtmektedir. (Chassagnou ve Diğerleri, para. 91-92). Ancak Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddiasıyla gerçek kişiler aleyhine de başvuru yapılabilmektedir. İspat yükü ile ilgili değerlendirmelerde bu hususun da göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

31. İspat yüküyle ilgili olarak, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun 21 inci maddesinde de “*Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.*” hükmü yer almaktadır. Bu çerçevede Kuruma yapılan başvurularda ispat yükünün yer değiştirmesi için başvuranın iddianın gerçekliğine dair kuvvetli emareler ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması gerekmektedir. Somut olayda başvuran ev sahipleri Muhatap 2 ile Muhatap 3 aleyhine başvuruda bulunmuşsa da iddiasını bu biçimde destekleyememiştir. Başvuranla yapılan görüşmede iki ev sahibi ve onların kiralık evlerini karıştırmış; başvurunun üzerinden uzun zaman geçtiği için böyle bir karışıklık yaşadığını ifade etmiştir. Dolayısıyla başvuran ne başvuru dosyasında yer alan hususlarda ne de yüz yüze yapılan görüşmelerde sözü geçen ev sahiplerinin kendisine medeni hali nedeniyle ayrımcılık yaptığına ilişkin soyut iddiaların ötesine geçen ve ispat yükünü paylaşmaya imkân verecek bir delil veya emare sunamamıştır. Makul şüphe bırakmayacak bir kanıt standardından söz etmenin mümkün olmadığı böyle bir durumda adı geçen muhataplar bakımından ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine dair bir kanaat oluşmamıştır.

32. Başvuranın emlakçı aracılığıyla kiralamak istediği evle ilgili iddiaların muhatapları bakımından ise durum farklılık arz etmektedir. Somut olayda ev sahibi Muhatap 4,

apartmandaki hiçbir dairesinin bekâr kişilere kiralanmaması talimatını emlakçı Muhatap 1'e verdiği; Muhatap 1 de başvurunun konusu olan evde ve ev sahibinin diğer evlerinde bu talimatı uyguladığını kabul etmişlerdir.

33. Ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediğini değerlendirmek için öncelikle ayrımcılığa neden olduğu iddia edilen işlemin, eylemin ya da eylemsizliğin amacı ile sonucu arasındaki ilişkiye bakmak gerekmektedir. AİHM'e göre, bir muameledeki farklılık, "objektif ve makul bir gerekçeye sahip değilse" ya da "meşru bir amaç" izlenmemişse ayrımcılık söz konusudur. (Abdulaziz, Cabales and Balkandali, para. 72).

34. Doğrudan ayrımcılık bir kişi ya da grubun yasaklanan ayrımcılık temellerine dayalı olarak daha az lehinde ya da onlara zarar verici muamele olduğunda gerçekleşmektedir. Somut olayda da başvurana başka hiçbir gerekçe gösterilmeden sadece boşanmış/bekâr olduğu için ayrımcı bir muamelede bulunulmuştur. Muhatap 4'ün evlerinden hiçbirinin bekâr kişilere verilmemesi talimatının arkasında maliki olduğu evlerde bekâr bir insana kıyasla aralarında evlilik bağı bulunan bir ailenin kiracı olarak yaşadıkları süre zarfında daha özenli bir tutum sergileyeceklerine ve diğer dairelerde yaşayan aileleri genel olarak kabul gören ahlaki değer yargıları açısından rahatsız etmeyeceklerine dair varsayımdır. Objektif bir temelden yoksun olan söz konusu varsayımlardan hareketle evin başvurana verilmemesiyle elde edilmek istenen amacın meşruluğundan söz etmek mümkün değildir.

35. 6701 sayılı Kanun kapsamında "*bir kişinin kendi nam veya hesabına eylem ve işlemlerde bulunmaya yetkili kıldığı kişilere veya bir kamu görevlisinin diğer kişilere verdiği ayrımcılık yapılmasına yönelik talimatı*" olarak tanımlanan ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama mezkûr Kanun'un 4 üncü maddesinde yer alan ayrımcılık türleri arasında sayılmaktadır. Her ne kadar Türk Medeni Kanununun 683 üncü maddesinde bir şeye malik olan kimsenin o şey üzerinde dilediği gibi kullanma, yararlanma ve tasarrufta bulunma yetkisine sahip olduğu hükme bağlanmış olsa da söz konusu hükümde bu yetkinin sınırsız olmadığı da düzenlenmiştir. Bu yetkinin hukuk düzeninin sınırları içinde kullanılabileceği de aynı hükümde belirtilmiştir. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun 3 üncü maddesinde "medeni hal" de ayrımcılık temelleri arasında yer almakta ve ayrımcılık bu hükümle yasaklanmaktadır. Ayrıca Türkiye'nin de taraf olduğu birçok insan hakları sözleşmesinde ayrımcılık yasaklanmaktadır. Dolayısıyla ayrımcılık yalnızca ulusal hukukun değil, aynı zamanda uluslararası insan hakları hukukunun da temelinde yer almaktadır. Bu nedenle maliki olduğu evin üzerindeki yetkisini hukuk düzeninin sınırları içinde kullanmış olduğundan söz edilemeyen ev sahibi Muhatap 4'ün ayrımcılık yasağını ihlal ettiği tespit edilmiştir.

36. Öte yandan, emlakçılar Türk Borçlar Kanununun 520 inci maddesinde yer alan simsarlık sözleşmelerine göre faaliyet yürüten ve yaptıkları faaliyetler sonucunda sözleşme kurulduğu takdirde ücrete hak kazanan aracılarıdır. Somut olayda emlakçı ve ev sahibi her ne kadar emlakçının kendisine verilen talimatı yerine getirdiğini ifade etseler de yukarıda belirtildiği üzere 6701 sayılı Kanun kapsamında ayrımcılık talimatını uygulamak da yasaktır. Bu çerçevede yalnızca Muhatap 1'in kendisine verilen talimatı uyguladığı gerekçesini öne

sürmesi ayrımcılık talimatının uygulandığı tespitini değiştirmemektedir. Zira başvurana ev kiralanmaması sonucunun doğması Muhatap 4'ün talimatı, Muhatap 1'in de bu talimatı uygulaması sonucunda iştirakken gerçekleşmiştir. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "İştirak" başlıklı 13 üncü maddesinin 1 inci ve 3 üncü fıkralarında da bu hususa vurgu yapılmakta ve kabahatin işlenişine birden fazla kişinin iştirak etmesi halinde bu kişilerin her biri hakkında, fail olarak idarî para cezası verileceği belirtilmektedir.

IV. KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde;

1. Başvurunun, ev sahipleri Muhatap 2 ve Muhatap 3 açısından yerinde olmadığı değerlendirildiğinden Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 72 nci maddesi uyarınca REDDİNE,

2. Ev sahibi Muhatap 4 açısından 6701 Sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde güvence altına alınan "ayrımcılık yasağı"nın İHLAL EDİLDİĞİNE ve hakkında 2.000(İki bin) TL tutarında İDARİ PARA CEZASI UYGULANMASINA,

3. Emlakçı Muhatap 1 açısından, 6701 Sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde güvence altına alınan "ayrımcılık yasağı"nın İHLAL EDİLDİĞİNE ve hakkında 1.000(bin) TL tutarında İDARİ PARA CEZASI UYGULANMASINA,

4. Kararın başvurana ve muhataplara TEBLİĞİNE,

5. 6701 sayılı kanunun 12. maddesinin 11. fıkrası uyarınca KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

6. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yoluna başvurulabileceğine, (Bu kısma Prof. Dr. Halil Kalabalık, Mehmet Altuntaş ve Cemil Kılıç katılmamıştır.)

27.06.2018 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Süleyman ARSLAN
Başkan

Mesut KINALI
İkinci Başkan

Can ESEN
Üye

Cemil KILIÇ
Üye

Dilek ERTÜRK
Üye

Prof. Dr. Halil KALABALIK
Üye

Harun MERTOĞLU
Üye

Hıdır YILDIRIM
Üye

Mehmet ALTUNTAŞ
Üye

Mehmet Emin GENÇ
Üye

Safet BALIN
Üye